

Fot. Michał Koperski

Festiwal konsolet

Sopot Festival 2003

Scenografia, jak co roku, podporządkowana była potrzebom widowiska telewizyjnego. Dla publiczności w bocznych sektorach zamontowano ekrany diodowe, na których pokazywano zbliżenia artystów, czasem fragmenty klipów lub filmów.

W scenografii coraz większą rolę odgrywa światło – specjalistyczne urządzenia do tworzenia efektów plastycznych, kolorystycznych i ruchowych. W tym roku centralnym elementem scenografii był wysoki na pięć i długi na ponad dwadzieścia metrów ekran rzutnika obrazów animacji i filmów.

Oświetlenie

Głównym wykonawcą i realizatorem oświetlenia była, tak jak w poprzednich

latach, doświadczona ekipa z firmy **GiG Technika Estradowa** wspólnie z ekspertami z **TVP**. Po raz kolejny okazało się, że bez kompleksów mogła spełniać najwymyślniejsze wymagania artystów, a do sukcesu przyczynia się dobra marka sprzętu oświetleniowego High End Systems.

Reflektory, ruchome głowy i skanery zamontowane były nad sceną, na czterech okręgach aluminiowych. Centralną część stanowiła konstrukcja w kształcie "pająka" składającego się z 12 ramion,

na których zamontowano po 6 reflektorów PAR, co w sumie dało aż 72 reflektory. Ponadto na obrzeżach pracowało 6 ruchomych głów High End Systems Studio Spot CMY. W zależności od założeń scenariusza "pająk" opuszczany był lub ustawiany pod różnymi kątami.

Na dwóch ruchomych kołach znajdujących po bokach "pająka" zamontowano po cztery ruchome głowy High End Systems Studio Color 575 S, dwie Studio Spot CMY, trzy x.Spot oraz skaner Clay Paky Super Scan MRG. Wokół sce-

Fot. Michał Koperski

ny pracowało 26 reflektorów Clay Paky CP Color 400 oraz 32 ruchome głowy Clay Paky Stage Zoom 1200 SV E.

Kompletne sterowanie wszystkimi ruchomymi i konwencjonalnymi światłami odbywało się za pomocą czterech konsolet: Flying Pig Systems Wholehog II, Avolites Diamond III i dwóch Compulite Sabre.

Wszystkie te konsolety posiadają

potężne możliwości, pozwalające na łatwą obsługę praktycznie wszystkich realizacji z wykorzystaniem światła, począwszy od doskonałych spektakli teatralnych, a na produkcjach telewizyjnych i koncertowych kończąc. Konsolety znacznie przyspieszyły i ułatwiły programowanie i obsługę widowiska, a ich wszechstronność pozwoliła na zaprogramowanie wszystkich rodzajów ruchomych obrazów.

Oświetlenie:

400x PAR 64
 36x PAR 36
 16x High End Systems Cyberlight Turbo
 40x High End Systems Studio Color 575 S
 12x High End Systems Studio Spot CMY
 18x High End Systems x.Spot
 12x ETC Profile CE Source
 26x Clay Paky CP Color 400
 32x Clay Paky Stage Zoom 1200 SV E
 16x Clay Paky Super Scan MRG

Konsolety:

1x Wholehog II
 1x Avolites Diamond III
 2x Compulite Sabre

Nagłośnienie

Obsługą nagłośnienia zajęła się firma **Gigant Sound Jerzego Taborowskiego**, który w Operze Leśnej zagrał dziesiątki różnych imprez. W tym roku był to jego 8. festiwal sopocki.

Jakie systemy wykorzystuje się podczas nagłośnienia tak specyficznego obiektu, jakim jest Opera Leśna?

Jerzy Taborowski: Podczas tego rocznego sopockiego festiwalu do nagłośnienia zastosowane były kolumny JBL VerTec 4888. System ten, tzw. średni, nareszcie przypomina to dobre, amerykańskie brzmienie. Dźwięk jest bardziej gęsty i dynamiczny oraz brzmi zdecydowanie spójniej niż poprzednie systemy tej firmy i to przy nieprawdopodobnie małych wymiarach. Takie lub podobne opinie słyszałem wśród fachowców również w kraju i poza nim. Dlatego też było to głównym powodem mojej oraz kolegów decyzji o wyborze tego systemu. Poza tym system był już sprawdzony na festiwalu Przystanek Woodstock w Żarach oraz w bardzo trudnych warunkach podczas otwarcia Olimpiady Polonijnej na Malcie w Poznaniu.

W Sopocie zawieszono było po 10 VerTeców podpartych 16 subbasami na stronę.

Czy dźwiękowcy zagranicznych wykonawców mieli specjalne wymagania co do sprzętu?

Podstawą każdego działania jest spełnienie warunków podanych w riderze. Każdy z dźwiękowców, czyli każdy zespół, ostatecznie akceptował system frontowy i monitorowy, konsolety, mikrofony oraz efekty, które zaproponowaliśmy.

Dźwiękowiec Ricky'ego Martina zdecydowanie zaakceptował system, ale nie znając uwarunkowań konstrukcyjnych scenografii, zażyczył sobie, aby subbasy stały na ziemi. Wszyscy dźwiękowcy to zaakceptowali. Takie ustawienie kolumn przypadło do gustu także scenografowi. Niestety, utworzony niski, ale

Gigant – VerTec

bardzo długi wagonik z kolumn subbasowych (nie mógł zaślaniać scenografii), stwarzał duże problemy z uzyskaniem równomiernego ciśnienia niskich częstotliwości. Trzeba było linię kolumn wykrzywić na wszystkie strony, aby uzyskany bas słyszalny był równomiernie we wszystkich miejscach w amfiteatrze. Po pierwszych próbach przekon-

figurowaliśmy również VerTeca. Ostateczny efekt był zdecydowanie lepszy. Po koncertach odebrałem wiele podziękowań i gratulacji za profesjonalny dźwięk i doskonałą pracę ekipy. Szczególnie cenne są podziękowania od dźwiękowca Ricky'ego Martina, który podkreślał również profesjonalne przygotowanie sprzętu i konfigurację oprogramowania

Rob Colby i Paweł Zachanowicz

dla systemu nagłaśniającego. Był nim Robert Colby – gwiazda amerykańskiego dźwięku, który jest niezwykle doświadczonym, utalentowanym i cenionym dźwiękowcem. Wielokrotnie jego produkcje były opisywane w zachodnich branżowych czasopismach. Za realizację dźwięku odebrał wiele prestiżowych nagród. Wielokrotnie nagłaśniał imprezy z okazji rozdania nagród Grammy. Był stałym dźwiękowcem grupy Genesis, a teraz Phila Collinsa. Nagłaśniał produkcje Prince'a, Madonny The Cure itp. Zresztą proszę zajrzeć na jego stronę internetową.

Mikser MH4

Jakie zastosowaliście mikrofony do nagłośnienia instrumentów?

Mikrofony jak zawsze wystawialiśmy według riderów, ale niektóre zespoły, mikrofony bardzo rzadko występujące, przywożą swoje. Ustaliliśmy z telewizyjnymi realizatorami dźwięku, że zastosujemy mikrofony bezprzewodowe firm: Shure i Sennheiser. Pozostałe to również mikrofony tych samych firm oraz dodatkowo AKG i AudioTechnica. Jako ciekawostkę dodam, że do "stopy" prawie zawsze Amerykanie chcą mikrofon Beyerdynamic M88. W Europie bardziej popularne są Shure Beta 52 lub AKG D112.

Ze względu na poszczególne wymagania artystów imprezę nazwano Festiwałem Konsolet.

Tak, to był festiwal konsolet. Przy jednym systemie głośnikowym każdy zespół miał do dyspozycji swój mikser z frontu i monitorowy z boku sceny. Dlatego też z frontu, czyli na widowni i z jednej, i drugiej strony sceny była wystawa mikserów wraz z rackami efektowymi.

Ricky Martin przywiózł swoją konsolę monitorową firmy PARAGON, która wyposażona była w 40 auxów wyjściowych oraz dopełniającą konsolę Yamaha R 01. Podwójny – w razie awarii – bezprzewodowy douszny system. My z monitorów dostawiliśmy tylko to, co miało grać akustycznie. Na froncie korzystał z konsolety Soundcraft Five oraz dopełniającej Allen & Heath 10+4/4/2. Oczywiście miał specjalne wymagania dotyczące efektów i procesorów. Korzystał z kompresorów DBX i BSS, bramek

TECHNIKA ESTRADOWA

ESTRADY • STATYWY • ZADASZENIA ESTRADOWE • TRYBUNY

WAMAT SPÓŁKA Z O.O.
39-300 MIELEC
PODLESZANY 186
TEL. /017/ 58 40 280+283
FAX /017/ 58 40 299

www.wamat.com.pl
e-mail:wamat@wamat.com.pl

szumów Drawmer, multiektów – Lexicon, TCelectronic, Yamaha.

Jeżeli chodzi o Francuzów, czyli Gotan Project, to korzystali oni z tego samego zestawu mikserowo-efektowego, jako że grali dzień wcześniej. Na monitory natomiast zainstalowaliśmy tylko dla nich Soundcrafta Five – 48 kanałów wejściowych i 32 auxy wyjściowe. Posiadali także douszne systemy. Zażyczyli sobie 16 jednakowych monitorów, wybrali monitory firmy Turbosound napędzane końcówkami mocy Crest i korygowane analogowymi korektorami amerykańskiej firmy Ashly.

Kayah z frontu miała do swojej dyspozycji mikser Soundcraft MH 4 – 48-kanałowy. Jej dźwiękowiec, Remigiusz Kasztelnik, sprytnie upakował się całąścią instrumentarium w jednej konsoliście, a oprócz przygotowanych dla niego kompresorów BSS i bramek szumów Drawmer, zainstalował lampowe procesory dynamicznej obróbki dźwięku TL Audio. Na monitorach był wykorzystany następny Soundcraft

monitorowy Five Monitor, ale 44-kanałowy z 24 auxami wyjściowymi.

Zespół Skaldowie grał wraz z małym składem big bandu (Kukla Band) i rozszerzonym składem solowo-wokalnym. Musieliśmy to wszystko zainstalować na dwóch konsolach. Pierwsza, to ta sama wcześniej opisana konsola Soundcraft MH4 48 kanałów – instrumentalna, oraz druga, to następna MH4, ale 40-kanałowa traktowana głównie jako tzw. wokalowa.

System monitorowy obsługiwała konsola Soundcraft Five (ta sama co u Kayah) oraz drugi mikser monitorowy firmy Allen & Heath ML 5000 48ch/16/8 VCA – topowy model.

O komplecie korektorów i racków efektowych tylko wspomnę: BSS, Drawmer, Ashly, TCelectronic, Yamaha, DBX.

Jeśli policzymy, to na monitorach zainstalowanych było 5

Andrzej Sterna i Jerzy Taborowski

konsol, które ze względu na wymiary ledwo zostały upakowane w bocznych kieszeniach sceny, a dwie z nich wraz z efektami, korektorami i końcówkami musieliśmy ustawić na wybudowanym piętrze. Tam także zainstalowaliśmy przestrała – EAW KF750. Nadzór nad monitorami został powierzony stałemu współpracownikowi – Pawłowi Golińskiemu. Opiekę monitorową nad gośćmi z zagranicy sprawował Paweł Zachanowicz – europejski prezynter profesjonalnych produktów firmy Yamaha.

Na widowni były 4 konsoly, z czego trzy bardzo duże. Mieliśmy tak mało miejsca, że ledwo mogliśmy się poruszać. (zdjęcie konsol.). Obok nas musiały zmieścić się konsoly oświetlenia oraz telebim do projekcji animacji zespołu Gotan Project. Nad systemem frontowym sprawowałem pieczę wraz z Andrzejem Sterną – wieloletnim współpracownikiem i doradcą firmy.

Końcówki mocy

Monitory napędzane były końcówkami mocy firm Crest CA9 oraz QSC PL236. Te ostatnie połączone były do części monitorów zainstalowanych pod sceną. W sumie na front było po 10 szt. pięciokilowatowych końcówek mocy CROWN VZ 5002 na stronę. Oczywiście rzadko były wykorzystywane więcej niż w połowie – zapas mocy był bardzo duży.

D.G.

